

ИСТОРИЯ НА ИДЕИТЕ ЗА МУЗИКАТА HISTORY OF THE IDEAS OF MUSIC

Лектор

проф. д. изк. Кристина Япова
Prof. Kristina Yapova, DSc
Тел. 02944 24 14; 0886 607 581
E-mail yapovak@abv.bg

Хорариум:

30 лекционни часа.

Начин за оценяване:

събеседване

Анотация:

Лекционният курс е предназначен за докторанти от различни специалности на хуманитаристиката – музиковеди (в областите „история на музиката”, „теория на музиката”, „музикална естетика” и др.), изкуствоведи, философи, социолози, културолози, филолози, историци, педагози и др. Като конкретизирана версия на „история на идеите”, курсът има за цел да запознае с възникването на основни идеи относно музиката, които на практика формират съдържанието на науката за музиката. Избрана е историческата рамка, позволяваща да бъде проследено възникването, доминирането и трансформацията, която претърпяват определени възгледи за същността на музиката и за мястото на дисциплините, занимаващи се с нея в отделните епохи. Обсегът на материала няма да се ограничава до трудове, които поставят музиката като специален обект на интерес (от типа „за музиката”), но ще включва и съчинения по философия и теология, епистоларна литература и пр., в които темата „музика” не само присъства, но е развита по начин, който дава възможност да се реконструира многосъставният корпус от отговори на въпроса „що е това музика”.

Annotation:

The course of lectures is designed for doctoral students from various disciplines of soft sciences: musicologists (in the fields of History of Music, Theory of Music, Aesthetics of Music, etc.), art historians, philosophers, sociologists, culturologists, philologists, historians, pedagogues, etc. Being a concretised version of the History of Ideas, the course seeks to familiarise with the advent of the major ideas pertaining to music that in fact have shaped the content of musicology. The chosen historical framework allows tracing the rise, the prevalence and the transformation, undergone by certain views of the nature of music and the role of the disciplines treating music over the ages. The scope of the material will not be confined to works treating music as a special subject of interest (of the ‘on music’ sort), but will also include works on philosophy, theology, epistolarity, etc., where the subject of music is not only broached but is also developed in a manner offering an opportunity to reconstruct the miscellany of answers to the question ‘What is music?’

Учебна програма и основна литература

Учебна програма

1. Идеи за музиката в Древна Гърция. Основни понятия: *mousikē* и *armonia*. Питагор – „основател” на музиката. Хераклит и съдържанието на *armonia*.

2. Музиката в съчиненията на Платон. Питагорейските идеи и тяхната трансформация: доктрината за числото и доктрината за душата. За една непреходна връзка: музика и етос. „Разказът на Ер” и диалозите „Тимей”, „Федон” и „Федър”.
3. Аристотел: има ли човек полза от музиката? Статусът на числото. Мястото на науката „хармоника”.
4. Дисциплината „музикална теория”. Аристоксен и последователите му. Аристид Квинтилиян.
5. Идеи за музиката в богословската литература: св. Василий Велики, св. Йоан Златоуст, св. Йероним. Августин между „За музиката” и „Изповедите”.
6. Боеций: Науките от *quadrivium*-а и музикалната триада: *musica mundana*, *musica humana* и *musica instrumentalis*. Философски перспективи в науката за музиката. Влиянието на трактата *De institutione musica* през Средновековието.
7. Феноменът „многогласие” като фактор на периодизация. Трактатът *Musica enchiriadis* и трудовете на Гвидо от Арещо. *Ars musica* и *ars mensurabilis*. Идеята за „новото” в *ars nova*.
8. Идеи за музиката през епохата на Ренесанса. Нови идеи и понятия у Йоханес Тинкторис и Дожефо Царлино.
9. „Предустановената хармония” на Лайбниц, „страстите на душата” на Декарт и музикалният барок. Теорията на афектите – еkleктика или синтез? Новата музикална триада – *musica theorica*, *musica poetica* и *musica practica*.
10. Теоретични трудове по музикална реторика през XVI и XVII век.
11. Нови насоки в афектната теория през XVIII век. Кое държи първенството – хармонията (Жан Филип Рамо, „Трактат по хармония”) или мелодията (Йохан Матезон, „Съвършеният камелмайстор”).
12. Историческото музикознание. Трудовете по обща история на музиката на Чарлс Бърни, Джон Хокинс и Йохан Николаус Форкел от края на XVIII в. Идеята за миналото и идеята за промяната. „Универсалният закон”, „прогресът” и „великите мъже”.
13. Музикологията като съвременна наука: втората половина на XIX в. *Musikwissenschaft* и *musikologie*. Гвидо Адлер и новата класификация на знанието за музиката. Историческо и систематично музикознание.
14. Новото противоборство през XIX в.: автономната музикална естетика (Едуард Ханслик, „За музикално красивото”) срещу музикалната херменевтика (Херман Кречмар и Арнолд Шеринг).
15. XX век: Композиторият като автор на идея за музиката. „Стил и идея” на Арнолд Шьонберг. Центробежност на музикологичните подходи. От „музика” към „музики”; от „дисциплината *musica*” към мултидисциплинарността.